

BOS-medewerker

SB 4

Uitgeverij Angerenstein

onderdeel van **edu** actief

profi-leren SB

Colofon

Titel: BOS-medewerker, SB 4
ISBN: 978 90 8524 212 3, tweede herziene druk
Uitgever: Angerenstein

Uitgeverij Angerenstein is een onderdeel van Edu'Actief b.v. Meppel.

E-mail: service@edu-actief.nl
Tel.: 0522-235235
Internet: www.edu-actief.nl/www.angerenstein.nl

Copyright © 2014 Edu'Actief b.v. Meppel

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the publisher.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060, 2130 KB) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Inleiding

Profi-leren SB is een complete serie leermiddelen voor de competentiegerichte kwalificatiestructuur Sport en Bewegen.

Profi-leren SB bestaat uit boeken, opdrachten- en beoordelingsmagazijnen én gratis extra digitale contentthema's, verwerkingsopdrachten, een zoekmachine en diagnostische kennistoetsen.

Vier boeken Sport en Bewegen niveau 4

Dit boek is een van de boeken voor de nieuwe opleidingen Sport en Bewegen niveau 4. De inhoud van deze boeken is gebaseerd op de werkprocessen uit het competentiegerichte kwalificatiedossier Sport en Bewegen niveau 4.

In het schema hierna staan de boeken en opdrachtenmagazijnen (COBM) van Profi-leren SB.

Niveau 4	Bewegingsagoog: SB 4 + COBM (kerntaak 5)	Operationeel sport- en bewegingsmanager: SB 4 + COBM (kerntaak 6)	BOS-medewerker: SB 4 + COBM (kerntaak 5)	Trainer-coach: SB 4 + COBM (kerntaak 5)
	SB-projecten coördineren; SB 4 (kerntaak 4)			
Niveau 3	De sportleider als lesgever: SB 3 & 4 (kerntaak 1 deel A) De sportleider als begeleider: SB 3 & 4 (kerntaak 1 deel B) De sportleider als trainer-coach: SB 3 & 4+ (kerntaak 1 deel C) De sportleider als organisator en SB-functionaris: SB 3 & 4 (kerntaken 2 en 3)			} + COBM SB 3
Niveau 2	Sport- en bewegingsbegeleider: SB 2 (kerntaken 1+2) + COBM SB 2			

Ieder boek bevat die thema's die de SB'er in opleiding gedurende zijn opleiding veelvuldig moet raadplegen als achtergrondinformatie bij het werken aan bijvoorbeeld:

- opdrachten
- taken
- beroepsproducten
- prestaties.

De thema's van 'BOS-medewerker; SB 4'

'BOS-medewerker; SB 4' bevat de volgende 25 thema's:

1. BOS-medewerker
2. De buurt
3. Het onderwijs
4. De sport
5. De BOS-medewerker en beleid
6. Sportbeleid
7. Sportstimuleringsactiviteiten
8. Sport en gezondheid
9. Leefstijlverandering
10. Planmatig werken binnen de BOS-driehoek
11. Werken met vrijwilligers
12. Leidinggeven en verbinden
13. De sport- en bewegingscultuur in Nederland
14. Visies op opvoeding en onderwijs
15. Visies en vakconcepten
16. Planmatig werken binnen het bewegingsonderwijs
17. Bewegingsdiagnostiek en het leerlingvolgsysteem
18. Zorgverbreding en motorische remedial teaching
19. Doelgroepen en leefwereld
20. Doelgroepen binnen het buurtsportwerk
21. Mensen met een lichamelijke beperking
22. Mensen met een verstandelijke beperking
23. Mensen met een zintuiglijke beperking
24. Kinderen met gedragsproblemen en leerproblemen.

Aanvullende thema's staan als digitale-contentthema's (DC-thema's), op www.profi-leren.nl.

De formule van de thema's

De boeken van Profi-leren SB kennen de volgende formule:

Theorie met voorbeelden

De thema's bevatten de informatie die relevant is voor de SB'er in opleiding. De theorie wordt verlevendigd met voorbeelden uit het SB-werkveld. Aanvullende thema's staan als digitale-content-thema's (DC-thema's), op www.profi-leren.nl.

Minisamenvattingen

De theorie is opgehangen aan minisamenvattingen. Deze minisamenvattingen zijn voor de school als PowerPoint-presentatie verkrijgbaar.

Tips voor de praktijk

Vrijwel ieder thema wordt afgesloten met praktijktips: handvatten voor de SB'er in opleiding voor BPV en/of werk.

Profi-leren SB

Op www.profi-leren.nl vindt de gebruiker gratis:

- extra digitale content (DC-thema's), met onderwerpen die minder frequent geraadpleegd hoeven te worden, of thema's waarvan de inhoud te snel verandert
- verwerkingsopdrachten bij de thema's
- diagnostische kennistoetsen bij ieder thema uit de boeken, waardoor er voor de school een databank met meerkeuzevragen beschikbaar is
- een zoekmachine die verwijst naar thema's uit de boeken en/of direct toegang geeft tot thema's die direct gedownload kunnen worden.

Verwijzingen

In de boeken wordt verwezen naar thema's binnen anderen SB-boeken. Niet naar DC-thema's op www.profi-leren.nl omdat de thema's daar wisselend zijn. In alle gevallen kan de lezer via de zoekmachine op www.profi-leren.nl of via de trefwoordenlijsten achter in de boeken vinden wat waar staat.

Opdrachten- en beoordelingsmagazijnen SB

Naast de boeken zijn er voor de SB-opleidingen competentiegerichte opdrachten- en beoordelingsmagazijnen beschikbaar. Zo'n magazijn bevat opdrachten met (competentiegerichte) beoordelingsprotocollen voor het portfolio en een proeve van bekwaamheid. Bij ieder opdracht ziet de leerling welke thema's als informatie dienen bij die opdracht. Dit digitale magazijn is verkrijgbaar met een licentie.

Veel plezier en succes bij het werken met dit boek.

Inhoud

Thema 1 BOS-medewerker

1.1	Inleiding	15
1.2	De BOS-medewerkers.....	16
1.3	De BOS-driehoek	21
1.4	Werken als BOS-medewerker	23
1.5	Kwaliteiten van een BOS-medewerker	24

Thema 2 De buurt

2.1	Inleiding	29
2.2	De rol van sport en bewegen binnen de buurt	30
2.2.1	De wijkgerichte aanpak	31
2.2.3	Sport en Bewegen in de Buurt.....	36
2.3	De betekenis van sport en bewegen in bijzondere wijken	40
2.4	Werkzaamheden van de BOS-medewerker in het buurt-sportwerk	44
2.5	Belangrijke organisaties en beleidsmakers	48

Thema 3 Het onderwijs

3.1	Inleiding	51
3.2	Het onderwijs in Nederland	52
3.2.1	Onderwijsvormen.....	52
3.2.2	Onderwijswetten	56
3.3	Schoolplan, groepsplan, individueel handelingsplan en handelingsgericht werken.....	62
3.3.1	Schoolplan.....	62
3.3.2	Groepsplan	63
3.3.3	Individueel handelingsplan	63
3.3.4	Handelingsgericht werken.....	64
3.4	Bewegingsonderwijs en sport	66
3.5	De brede school	69
3.5.1	Doel en aanbod van de brede school	70
3.5.2	Ontstaan van de brede school	70
3.5.3	Aansturing van de brede school	71
3.5.4	Sport in de brede school	72
3.5.5	Sportverenigingen en de brede school	74
3.6	Kinderopvang	77
3.7	Organisatiestructuur van scholen	78

Thema 4 De sport

4.1	Inleiding.....	81
4.2	De sportvereniging	83
4.3	De vereniging.....	86
4.4	De belangrijkste beleidsmakers	89
4.5	De veranderende rol van de sportvereniging	95

Thema 5 De BOS-medewerker en beleid

5.1	Inleiding.....	107
5.2	Missie, visie en beleid.....	108
5.3	Beleidsplan.....	112
5.3.1	Inleiding.....	112
5.3.2	De stappen in een beleidsplan.....	112
5.3.3	Beleidsinstrumenten	117
5.3.4	Beleidswijzer Sport en Bewegen	126
5.4	Verandermanagement	127

Thema 6 Sportbeleid

6.1	Inleiding.....	133
6.2	Sport voor iedereen	134
6.3	Het sportbeleid in Nederland	138
6.3.1	Geschiedenis van het sportbeleid	138
6.3.2	Beleidsbrief Sport 'Sport en Bewegen in Olympisch perspectief'.....	142
6.3.3	Rapportage Sport 2010	151
6.4	Trends en ontwikkelingen	159
6.5	Belangrijke beleidsmakers.....	167
6.5.1	Landelijke overheid	167
6.5.2	Provinciale overheid	169
6.5.3	Gemeentelijke overheid	170
6.5.4	Landelijke sportorganisaties	175
6.6	De BOS-medewerker en sportbeleid	178
6.6.1	Organisaties.....	179
6.6.2	Samenwerkingsverbanden	180

Thema 7 Sportstimuleringsactiviteiten

7.1 Inleiding	187
7.2 Initiatieven school, sport en bewegen	188
7.3 Doelgroepen, doelstellingen en interventies.....	191
7.3.1 Indeling op basis van doelgroepen	191
7.3.2 Indeling op basis van doelstellingen	193
7.4 Algemene sportstimuleringsactiviteiten	195
7.4.1 Sportkennismakingsactiviteiten	195
7.4.2 Introductieactiviteiten bij de sportaanbieder	197
7.4.3 Sportclinics	198
7.4.4 Sportinstuiven.....	199
7.4.5 Sporttoernooien	201
7.4.6 (School)pleintjesactiviteiten.....	202
7.4.7 Evenementen	204
7.4.8 Nationale Sportweek en Nationale Straatspeeldag....	205

Thema 8 Sport en gezondheid

8.1 Inleiding	209
8.2 Bewegen en gezondheidseffecten	212
8.3 Nederlandse Norm Gezond Bewegen	215
8.4 Gezondheidsprogramma's	218
8.5 Sportaanbieders van gezondheidsprogramma's	225

Thema 9 Leefstijlverandering

9.1 Inleiding.....	231
9.2 Planmatige gezondheidsvoorlichting en duurzame gedragsverandering	232
9.2.1 Planmatige aanpak	233
9.2.2 Duurzame verandering	236
9.3 Leefstijlverandering.....	237
9.3.1 Leefstijlverandering bij jongeren met overgewicht	238
9.3.2 Leefstijlverandering bij mensen met diabetes	239
9.4 Succesvolle sportstimuleringsstrategieën	241
9.4.1 Groninger Actief Leven Model (GALM)	241
9.4.2 Communities in Beweging (CIB)	243

Thema 10 Planmatig werken binnen de BOS-driehoek

10.1 Inleiding.....	247
10.2 Projectmanagement.....	248
10.2.1 Project en projectplan	249
10.2.2 Beheersingsfactoren	252
10.3 Planmatig werken in de BOS-praktijk	254
10.3.1 Stappenplan BOS-wijzer.....	254
10.3.2 Stappenplan Flash!.....	259
10.4 Personeelsplanning.....	261
10.4.1 De middellangetermijnplanning	261
10.4.2 De kortetermijnplanning	264

Thema 11 Werken met vrijwilligers

11.1 Inleiding.....	271
11.2 Vrijwilligersbeleid	272
11.3 Werving en plaatsen van vrijwilligers.....	277
11.4 Behoud van vrijwilligers	282
11.4.1 Motieven en tevredenheidonderzoek	282
11.4.2 Begeleiden en ondersteunen	286
11.5 Regelingen	288
11.5.1 Verzekeringen	289
11.5.2 Vergoedingen	290
11.5.3 Wetgeving	292

Thema 12 Leidinggeven en verbinden

12.1 Inleiding.....	299
12.2 Begripsbepaling en opvattingen leiderschap	300
12.3 Leiderschap en mensvisie	302
12.3.1 Behavioristisch mensbeeld	303
12.3.2 Humanistisch mensbeeld	304
12.4 Leiderschap in een organisatiecultuur	306
12.5 Leiderschap en leiderschapstijlen	309
12.6 De kenmerken van effectief leiderschap	315
12.7 De BOS-medewerker als verbinder	320
12.7.1 Verbinden als belangrijke taak	320
12.7.2 Verbinden met vertrouwen	320

Thema 13 De sport- en bewegingscultuur in Nederland

13.1 Inleiding	329
13.2 Sport- en bewegingscultuur	330
13.3 Het vierveldenmodel	334
13.4 Het belang van sport en bewegen binnen de Nederlandse samenleving	337
13.5 Veranderingen in de bewegingscultuur	340
13.5.1 Twee toekomstscenario's sport en bewegen	340
13.5.2 Voor de sport belangrijke maatschappelijke en culturele ontwikkelingen	343
13.6 Trends in de sportbeoefening in Nederland	350

Thema 14 Visies op opvoeding en onderwijs

14.1 Inleiding.....	355
14.2 Pedagogische stromingen	356
14.2.1 Rudolf Steiner en de vrije school	357
14.2.2 Maria Montessori.....	358
14.2.3 Peter Petersen	360
14.2.5 Helen Parkhurst.....	363
14.2.6 Thomas Gordon	364
14.3 Stromingen in de ontwikkelingspsychologie	366
14.3.1 Behaviorisme	366

14.3.2	Cognitivismen	367
14.3.3	Constructivismen	370
14.4	Onderwijsconcepten	372
14.4.1	Ervaringsgericht onderwijs	373
14.4.2	Adaptief onderwijs	374
14.4.3	Brede school	377
14.4.4	Iederwijs	378
14.4.5	Steve Jobsscholen	380
14.5	Methoden van gedragsbeïnvloeding	382
14.5.1	De PAD-methode	382
14.5.2	Kanjer methode	384
14.5.3	Taakspel	387

Thema 15 Visies en vakconcepten

15.1	Inleiding	393
15.2	Sport en bewegen heeft vele gezichten	394
15.2.1	De substantiële visie op bewegen	397
15.2.2	De relationele visie op bewegen	398
15.3	Het vakconcept	401
15.3.1	Stadia vakconcept	401
15.3.2	Inhoud vakconcept	402
15.3.3	Indeling vakconcepten	403

Thema 16 Planmatig werken binnen het bewegingsonderwijs

16.1	Inleiding	409
16.2	De BOS-medewerker als LOBOS	411
16.3	Planning binnen het onderwijs	412
16.4	Functies van planning	415
16.5	Soorten planning	417
16.5.1	Planning op lange termijn: het jaarplan of schoolwerkplan	417
16.5.2	Planning op middellange termijn: planning lessenreeks, periodeplanning, thematisering	421
16.5.3	Planning op korte termijn: lesplanning	422
16.6	Methoden binnen het bewegingsonderwijs	424
16.6.1	Planmatig bewegingsonderwijs	424
16.6.2	Basislessen bewegingsonderwijs	426
16.6.3	Basisdocument bewegingsonderwijs	430
16.6.4	Bewegen Samen Regelen	435
16.6.5	Overige methoden	437

Thema 17 Bewegingsdiagnostiek en het leerlingvolgsysteem

17.1	Inleiding	441
17.2	Bewegingsdiagnostische methoden	442
17.2.1	Vaardigheidstests	442
17.2.2	Kwantitatieve motorische tests	444
17.2.3	Kwalitatieve motorische tests	448

17.2.4	Vragenlijstmethoden	448
17.2.5	Observatiemethoden	450
17.3	Leerlingvolgsysteem	451
17.3.1	Beleves	452
17.3.2	Bewegen en spelen	454

Thema 18 Zorgverbreding en motorische remedial teaching

18.1	Inleiding	459
18.2	Zorgverbreding binnen het bewegingsonderwijs	460
18.2.1	Toename van de heterogeniteit	460
18.2.2	Zorgverbreding als oplossing	464
18.2.3	Consequenties voor het bewegingsonderwijs	466
18.3	Motorische remedial teaching	469
18.3.1	Geschiedenis van de MRT	469
18.3.2	Omschrijving MRT	470
18.3.3	Visies op MRT	472
18.3.4	Het MRT-plan	476

Thema 19 Doelgroep en leefwereld

19.1	Inleiding	483
19.2	Leefomstandigheden	484
19.3	Opleiding	486
19.4	Werk en inkomen	489
19.5	Huisvesting en buurt	493
19.6	Gezinsvormen	497

Thema 20 Doelgroepen binnen het buurtsportwerk

20.1	Inleiding	503
20.2	Jongeren	505
20.2.1	Beweeggedrag van jongeren	506
20.2.2	Consequenties voor de BOS-medewerker	508
20.2.3	Drempels in de sport	510
20.2.4	Sportstimuleringsprojecten voor jongeren	512
20.3	Ouderen	515
20.3.1	Beweeggedrag van ouderen	516
20.3.2	Sportstimuleringsactiviteiten voor ouderen	520
20.4	Mensen met een beperking	523
20.4.1	Sportdeelname van mensen met een lichamelijke beperking	525
20.4.2	Sportdeelname van mensen met een verstandelijke beperking	530
20.4.3	Sport- en beweegdeelname in het speciaal onderwijs	534
20.4.4	Sportstimuleringsprojecten voor mensen met een beperking	538
20.5	Mensen met een chronische aandoening	544
20.6	Allochtonen	547

20.6.1 Sportgedrag van allochtonen	547	23.2.1 Vormen van auditieve beperkingen.....	589
20.6.2 Sportstimuleringsprojecten voor allochtonen	551	23.2.2 Gevolgen van auditieve beperkingen	591
Thema 21 Mensen met een lichamelijke beperking		23.3 Visuele beperking.....	594
21.1 Inleiding.....	557	23.3.1 Vormen, soorten en ontstaan visuele beperkingen..	594
21.2 Beperking of handicap	558	23.3.2 Gevolgen voor de ontwikkeling	595
21.3 Spierziekten	559	Thema 24 Kinderen met gedragsproblemen en leerproblemen	
21.4 Dwarslaesie	561	24.1 Inleiding.....	601
21.5 Cerebrale parese	565	24.2 Pervasieve ontwikkelingsstoornissen	603
21.6 Epilepsie	567	24.2.1 Begripsbepaling	603
21.7 Longaandoeningen	571	24.2.2 Stoornis van Asperger	605
21.8 Diabetes mellitus (suikerziekte)	574	24.3 Gedragsproblematiek.....	610
Thema 22 Mensen met een verstandelijke beperking		24.3.1 Begripsomschrijving.....	610
22.1 Inleiding.....	577	24.3.2 Antisociaal gedrag.....	611
22.2 Verstandelijke beperking en onderwijs	578	24.3.3 Oppositioneel-opstandig gedrag.....	615
22.3 Syndroom van Down	581	24.4 Dyslexie en dyscalculie	618
22.3.1 De oorzaak	582	24.4.1 Dyslexie	618
22.3.2 Kenmerken	582	24.4.2 Dyscalculie.....	621
Thema 23 Mensen met een zintuiglijke beperking		24.5 DCD en NLD	622
23.1 Inleiding.....	587	24.5.2 Nonverbal Learning Disorder (NLD)	623
23.2 Auditieve beperking.....	588	24.6 Hoogsensitiviteit	625
		Index	629

THEMA 1 BOS-medewerker

1.1 Inleiding

De coördinator buurt, onderwijs en sport biedt sport- en bewegingsactiviteiten aan in de driehoek van buurt, onderwijs en sport (BOS-driehoek). Binnen de opleiding Sport en Bewegen wordt meestal gesproken over de BOS-medewerker. Benamingen die ook worden gebruikt zijn combinatiefunctionaris, buurtsportwerker en buurtsportcoach. Tijdens de opleiding BOS-medewerker leer je alles over de maatschappelijke betekenis van sport. Je kunt er dus veel kanten mee uit. Je kunt met verschillende doelgroepen op diverse werkplekken aan het werk zijn. De werkzaamheden van de BOS-medewerker zijn gericht op het stimuleren van mensen in de buurt om te gaan en blijven bewegen.

In dit thema besteden we aandacht aan de functie, de taken, het werkveld en de kwaliteiten van de BOS-medewerker. Ook gaan we in op wat de BOS-driehoek inhoudt.

De inhoud van dit thema:

- 1.2 De BOS-medewerkers
- 1.3 De BOS-driehoek
- 1.4 Werken als BOS-medewerker
- 1.5 Kwaliteiten van een BOS-medewerker
- 1.6 Tips voor de praktijk

1.1

Dit thema sluit aan bij de thema's 2 (De buurt), 3 (Het onderwijs) en 4 (De sport) in dit boek.

1.2 De BOS-medewerkers

Er bestaan BOS-medewerkers op verschillende niveaus. Zij zijn allemaal actief op het gebied van sportstimulering in de driehoek buurt-onderwijs-sport (BOS). In principe kan de BOS-medewerker vanuit elk van de drie pijlers zijn aangesteld. Voor deze functionarissen die actief zijn in de BOS-driehoek wordt de afgelopen jaren meestal de term combinatiefunctionaris gebruikt. De werkzaamheden zijn zo divers dat de combinatiefunctionaris in verschillende rollen kan worden ingezet. Dit kan bijvoorbeeld de rol zijn van multitrainer, verenigingscoördinator, trainer/sportdocent of sportcoördinator. Deze combinatiefuncties worden elders in dit boek uitgebreid besproken.

In de beleidsbrief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ‘Sport en bewegen in Olympisch perspectief’ wordt het toekomstig sport- en beweegbeleid beschreven. De overheid wil graag zo veel mogelijk mensen aan het sporten en bewegen krijgen. De buurt gaat hierbij een centrale rol spelen. Om dit duidelijk te maken, spreken ze in deze nota over de buurtsportcoach en niet over de sportbuurtcoach. Op lokaal niveau, het niveau van de buurt, probeert men mensen enthousiast te maken voor sport en bewegen. Het gaat om de buurt en daarbij vormt sport een heel belangrijk middel, vandaar: buurtsportcoach. In de thema’s over beleid komt de beleidsbrief uitgebreid aan de orde.

Clinic skaten.

Het profiel van de BOS-medewerker

Het werkveld van sport en bewegen is heel breed en kent dan ook sportbegeleiders, sportleiders en sport- en bewegingscoördinatoren. Voor de toekomstige BOS-medewerker is het belangrijk om te weten wat nu de belangrijkste werkzaamheden van dit beroep zijn. Om hier een goed beeld van te geven worden drie aspecten van het beroep besproken:

1. typering van het beroep
2. belangrijkste beroepssituaties
3. belangrijkste taken.

1. typering van het beroep

De coördinator buurt, onderwijs en sport motiveert mensen in de buurt om te bewegen. Het niveau van de deelnemers is niet belangrijk; plezier staat voorop. Hij werkt samen met mensen van verschillende niveaus uit andere BOS-organisaties (sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, scholen, welzijnsorganisaties, zorginstellingen). De coördinator maakt gemakkelijk contact met deelnemers, collega's en bestuursleden, is flexibel en past zich gemakkelijk aan. Hij ontwikkelt in overleg of in opdracht van opdrachtgevers een aanbod van BOS-activiteiten en organiseert en coördineert dit. Hij zet zich in voor een goed beweegklimaat en zoekt daarin de samenwerking met andere BOS-partijen. De sport- en bewegingscoördinator volgt trends en ontwikkelingen binnen de branche en werkt ook op internationaal niveau. De sport- en bewegingscoördinator zorgt er ook voor dat uitvoerders hun werk verantwoord uitvoeren door ze de juiste informatie, instructie en coaching te geven. De organisatie kan erop vertrouwen dat het personeel op een juiste wijze wordt ingezet.

2. belangrijkste beroepssituaties

De coördinator buurt, onderwijs en sport biedt sport- en bewegingsactiviteiten aan in de driehoek van buurt, onderwijs en sportorganisaties/-verenigingen. Resultaat van zijn werkzaamheden is het stimuleren van mensen in een buurt om te gaan en blijven bewegen. Hiertoe organiseert hij (samen met buurtbewoners/leden van de sportvereniging) activiteiten, wedstrijden en/of toernooien. Hij voert zijn werk zelfstandig uit en zoekt zelfstandig naar oplossingen voor problemen die zich voordoen. Hij is zich bewust van zijn verantwoordelijkheden en zijn eigen professionaliteit, maar kent ook zijn eigen grenzen. De coördinator buurt, onderwijs en sport werkt in zijn functie samen met diverse samenwerkingspartners die verschillende visies, verwachtingen of belangen kunnen hebben. Hij staat daarnaast voor de opgave zijn aandacht zowel te richten op zaken die spelen op korte termijn als op het behalen van doelen op de lange termijn. Hij is flexibel en weet in te spelen op ontwikkelingen die op korte termijn spelen.

3. belangrijkste taken

I. aanbieden van een sport- en bewegingsprogramma in de buurt

- opstellen van een sport- en bewegingsprogramma voor de BOS-driehoek
- het SB-programma aan laten sluiten bij het beleid en de doelen van BOS-partijen
- uitvoeren van sport- en bewegingsactiviteiten in de BOS-driehoek
- beoordelen van het vaardigheidsniveau, de fysieke gesteldheid van SB-deelnemers
- uitvoeren van coördinerende taken zoals het plannen en verdelen van werkzaamheden en het regelen van de randvoorwaarden
- uitvoeren van beleidsondersteunende taken, zoals het signaleren van trends en ontwikkelingen binnen de samenleving en de sport.

II. coördineren en uitvoeren van SB-projecten

- opstellen van een projectplan voor een SB-project
- voorbereiden van het projectplan
- uitvoeren van een projectplan.

De eerste taak, het aanbieden van sport- en bewegingsactiviteiten in de buurt, komt nadrukkelijk in dit boek aan de orde. De tweede belangrijke taak van de BOS-medewerker, het planmatig werken, wordt besproken in het boek SB-projecten coördineren.

Een vacature voor een BOS-medewerker zou er als volgt uit kunnen zien.

Advertentie BOS-medewerker:

“De BOS-medewerker naar wie wij op zoek zijn, is een echte regelaar en een spin in het web. Je hebt veel ervaring met verschillende sportstimuleringsprojecten en doelgroepen, niet alleen als sportleider, maar ook als organisator. Je kunt goed met mensen omgaan en je kunt goed zelfstandig werken. Ook kun je goed samenwerken met collega’s. Ten slotte ben je een echte aanpakker, je neemt initiatieven en je bent flexibel!”

Een BOS-medewerker organiseert sportprojecten en -activiteiten om mensen aan het sporten te krijgen en te houden en geeft leiding tijdens de uitvoering van deze projecten en activiteiten. Hij is de schakel tussen de maker van de sportplannen én de sportleiders voor de groepen. Het is een beroep in ontwikkeling. Dit blijkt ook uit de veranderde benaming naar buurtsportcoach. De overheid probeert steeds nieuwe effectieve strategieën te ontwikkelen om sport en bewegen te stimuleren. Voor de BOS-medewerker is het belangrijk om goed op de hoogte te zijn van nieuwe strategieën, regelingen en speerpunten.

Sport en bewegen in de buurt

Voor iedere Nederlander, jong of oud, is er passend sport en beweegaanbod in de eigen buurt, dat veilig en toegankelijk is. Dit kabinet zet in op:

- meer multisportaanbod en sport en beweeg aanbod op locatie (school, sportveldjes in de buurt, werkgevers en zorg- en welzijnsinstellingen)
- minder belemmeringen die de benutting van accommodaties en begeleiding in de weg staan
- meer lokale menskracht (zoals combinatiefunctionarissen) waarmee sportverenigingen worden versterkt en verbindingen worden gelegd tussen sport en de buurt, school, naschoolse opvang, zorg en welzijn
- meer publiek private samenwerking
- opzetten van sportloketten bij revalidatiecentra en daarbij aandacht voor talentherkenning.

Uit: Sport en Bewegen in Olympisch perspectief.

Een BOS-medewerker doet veel aan sportstimulering. Bij sportstimulering gaat het erom mensen en doelgroepen te activeren en te stimuleren om te gaan en te blijven sporten en bewegen. De succeschansen hierbij zijn groter als sportstimulering op lokaal niveau gebeurt en als er binnen de BOS-driehoek door organisaties wordt samengewerkt. Om die samenwerking van de grond te krijgen, zijn BOS-medewerkers erg belangrijk. BOS-medewerkers kijken verder dan één organisatie. Soms werken ze ook voor meerdere organisaties, dan hebben zij een duale aanstelling. Op deze zogenoemde combinatiefuncties komen we uitgebreid terug.

Werkt de BOS-medewerker met name binnen een of meerdere grote sportverenigingen, dan is zijn rol met name die van verenigingscoördinator. In deze rol zijn het ontwikkelen van bijvoorbeeld vrijwilligersbeleid en het organiseren van wervingsactiviteiten belangrijke taken.

De taken van de BOS-medewerker binnen de buurt of gemeente hebben vooral betrekking op sportstimulering van achterstandsgroepen door het organiseren van passende sport- en bewegingsactiviteiten. Dit kan betrekking hebben op een koersbalactiviteit voor ouderen in het buurthuis, naschoolse sport in de gemeentelijke sporthal voor kinderen uit achterstandswijken of een leefstijlprogramma voor kinderen met obesitas.

Binnen het onderwijs houdt de BOS-medewerker, in de functie van lerarenondersteuner bewegingsonderwijs en sport (LOBOS), zich vooral bezig met het geven van lessen bewe-

gingsonderwijs. De LOBOS kan binnen het basisonderwijs zelfstandig, onder verantwoordelijkheid van een bevoegde (vak)leraar, les- en leerlingbegeleidende taken uitvoeren.

APELDOORN - De gemeente huurt op kosten van het rijk voor twee jaar een zogenoemde BOS-medewerker in (BOS staat voor Buurt, Onderwijs, Sport), die zich zal inspannen voor de jongeren in de wijken Osseveld en Woudhuis.

Het ministerie van VWS stelt geld beschikbaar voor het project. De BOS-medewerker richt zich op sportactiviteiten van de brede school, maar zal ook activiteiten voor de jongeren in de wijk organiseren. In het Woudhuispark ligt een voetbalveld, maar dit wordt nog nauwelijks gebruikt. De BOS-medewerker kan door daar activiteiten te organiseren het enthousiasme voor de locatie weer aanwakkeren. Bij veel jongeren in Woudhuis en Osseveld leeft de gedachte dat het veld altijd drassig is en bezaaid is met hondenpoep. Dit is echter al geruime tijd niet meer het geval. De gemeente gaat de doeltjes opnieuw van netten voorzien, zodat de aantrekkelijkheid toeneemt.

Een andere nieuwe plek voor de jeugd ligt aan de Lupineweg. Daar kan binnen een paar weken, als het gras is volgroeid, ook gevoetbald worden. Bij Het Verlaat is onlangs een trapveldje gekomen. 'Daar waren niet alle omwonenden blij mee', zegt wijkwethouder Paul Blokhuis. 'Het is voor ons enorm schipperen, want de beschikbare ruimte is beperkt. Door struiken om het veldje heen te zetten, hebben we veel ergernis weggenomen. De bal belandt nu niet meer zomaar bij omwonenden in de tuin.' De nieuwe gymzaal in Osseveld-Oost, die momenteel wordt gebouwd, kan in de avonden ook door jongeren worden gebruikt. 'We zijn daarover in overleg met beheerder Accres. Het zou heel mooi zijn als ouders op vrijwillige basis in de begeleiding een steentje bij willen dragen. We horen daar positieve geluiden over.'

Inmiddels is ook duidelijk dat het crossbaantje langs het spoor in Woudhuis mag blijven. 'Dat was ook een bouwlocatie, maar daar zien we vanaf. Het kan zijn dat ten bate van nieuwbouw voor de school een metertje van de baan afmoet, maar daar blijft het dan ook bij.' Naast deze fysieke maatregelen maakt de gemeente op 21 juni afspraken met de politie en Wisselwerk over het begeleiden van de jeugd. Ook de wijkraad en Accres worden bij dit gesprek betrokken. Er wordt onder andere gekeken naar mogelijkheden om jeugdhonk The Corner vaker te openen.

<http://www.destentor.nl/regio/apeldoorn/de-bal-belandt-nu-niet-meer-zomaar-bij-omwonenden-in-de-tuin-1.2652446>